

‘L’Abans’ mostra cent anys d’història de la Ràpita a través d’unes 1.200 fotografies

El seu autor, l'historiador Toni Cartes Reverté, ha recopilat en este projecte més de 4.000 imatges de més d'un centenar de famílies. A través de les 900 pàgines es mostra com era el municipi i com hi vivien els rapitencs i rapitenques des del 1867 fins al 1965

La Ràpita Andrea Capilla

Com era la Ràpita del 1870? Com ha anat fent-se gran el municipi i ha canviat el traçat urbanístic al llarg del segle XX? Quins esports i quines activitats d'oci tenien els rapitencs i rapitenques? Com era la vida al municipi? Quins comerços mítics han desaparegut amb el pas dels anys? Les respostes a estes i més preguntes poden trobar-se a *L'Abans. Sant Carles de la Ràpita*, un llibre de vora 900 pàgines i pesa al voltant d'uns 8 kg, que recull més d'un miler de fotografies representatives del municipi entre els anys 1867 i 1965. *L'Abans* és una col·lecció de llibres, que compta amb 160 volums de poblacions de Catalunya i les Illes Balears, publicats des de fa 25 anys per l'editorial Efadós. A l'Ebre, el rapitenc és el cinquè que es publica, per darrere de Tortosa, Amposta, Deltebre i Alcanar.

Es tracta d'un projecte que el seu autor, l'historiador Toni Cartes Reverté, va començar l'any 2019, a través de la cerca de famílies que volguessin cedir documents gràfics per tal d'il·lustrar com era el municipi. A través de la mateixa recerca, així com

Dos de les prop de 1.200 imatges que apareixen al llibre fotogràfic *L'Abans. Sant Carles de la Ràpita*. / CEDIDES

del boca-boca, de les xarxes socials, i d'anuncis per a Ràdio Ràpita, l'historiador va anar recopilant imatges i històries de més d'un centenar de famílies -especialment dones- que han col·laborat i cedit el seu arxiu gràfic per a produir este llibre, fins a recollir més de 4.000 fotografies. D'estes, Cartes n'ha fet una selecció de vora les 1.200. **“La fotografia més antiga que apareix en este volum és del Far de la Banya, datada a la dècada de 1860; de finals del segle XIX i del**

primer terç del s. XX són més escasses, però també en tenim; i a partir de la postguerra tenim el gruix fotogràfic de l'Abans”, detalla.

Tot este recull gràfic s'estructura en set blocs temàtics -nuclis urbans, món mariner i pescador, món pagès i ramader, festes i costums, comerç i oficis, oci i esports, institucions- per tal de **“mostrar a través d'imatges i no de text -que n'hi ha molt poc- la vida quotidiana de la població a la Ràpita durant estos cent anys se-**

leccionats”. Alguns dels aspectes que han sorprès l'historiador, per exemple, ha estat la poca quantitat de fotografies que ha trobat dels bous al carrer, tot i pensar que **“és una festa que ha tingut molta importància al poble”**. Cartes destaca que un dels capítols que més ha sorprès la gent ha estat el que tracta sobre els canvis urbanístics. **“Són fotografies de principis del segle XX, a la zona del Xicagó, els carrers Sant Rafel, Sant Pere, on hi havia la plat-**

ja, on es poden veure les barques pràcticament tocant les cases”.

Una imatge que contrasta amb el traçat urbanístic actual. També sorprenen els canvis que ha patit la plaça Carles III, moments en què ha estat enjardinada, d'altres que no; així com les fotos fetes de la Torreta o des de la mar en què es veu com de petit era el poble, que anava des de l'actual avinguda Constitució cap a Amposta, i acabava al carrer Sant Sebastià. També es poden trobar comerços i tavernes que en la seua època van ser mítics i ara no existien, així com han canviat algunes de les celebracions tradicionals del poble, com la processó del Carme, que des de fa anys es fa al mar, però anteriorment era pels carrers; o l'arribada dels Reis Mags, que han canviat els carros per cavalcades.

A falta de la xifra total de vendes de *L'Abans* de la Ràpita, Cartes indica que entre les tres llibreries locals hi ha hagut 500 inscrits que, des del passat juny del 2020 i fins a mitjans juliol del 2021, cada divendres, anaven a buscar el fascicle setmanal -en total n'hi ha hagut 55- que conformaria este llibre fotogràfic. ■